

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ κ. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΜΗΝΥΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

Του πρωτοβάθμιου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης που λειτουργεί με την επωνυμία «**ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ**», έχει ΑΦΜ: 099723332 της Δ.Ο.Υ. Α΄ Πειραιά, εδρεύει στα Κύθηρα Κυθήρων (πλατεία Χώρας Κυθήρων) και εκπροσωπείται νόμιμα από το Δήμαρχο αυτού, Ευστράτιο Χαρχαλάκη.

ΚΑΤΑ

Παντός υπευθύνου.

Πειραιάς, 28 Ιουλίου 2020

Αξιότιμε κ. Εισαγγελέα,

Στους αποκαλυπτικούς ηχογραφημένους διαλόγους που δημοσιεύθηκαν πρόσφατα, στο φύλλο της 19^{ης} Ιουλίου 2020 της Εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ» και αφορούν τη συνομιλία μεταξύ του διορισθέντος πραγματογνώμονα της Πυροσβεστικής, για την υπόθεση της πυρκαγιάς στο Μάτι Αττικής, κ. Δημητρίου Λιότσιου, και του τέως αρχηγού του Σώματος, κ. Βασιλείου Ματθαίου, μεταξύ άλλων, γίνεται ευθεία αναφορά σε παράνομες μεθοδεύσεις («παιχνίδια») που παραπέμπουν σε «ξεκαθάρισμα λογαριασμών» μεταξύ υψηλόβαθμων αξιωματικών της πυροσβεστικής, κατά προφανή παράβαση των ανατεθειμένων σε αυτούς καθηκόντων και σε ευθεία αντίθεση με απαγορευτικές ποινικές και αστικές διατάξεις.

Αναφερόμενος στις μεθοδεύσεις αυτές, ο πρώην Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος κ. Ματθαίου, περιγράφει κατά τρόπο αποκαλυπτικό τα όσα συνέβησαν, από πλευράς των υπευθύνων για τη διαχείριση και συντονισμό της κατάσβεσης, στην περίπτωση της πυρκαγιάς των Κυθήρων τον Αύγουστο του 2017, γεγονός που έρχεται να επιβεβαιώσει την εικόνα παντελούς έλλειψης συντονισμού,

«εσφαλμένων εκτιμήσεων» και βεβαίως της απουσίας επαρκών εναέριων μέσων, όπως αυτή κατεγράφη στα σχετικά δημοσιεύματα εκείνων των κρίσιμων ημερών, όταν η πυρκαγιά βρισκόταν σε εξέλιξη, χωρίς βεβαίως κατά το χρόνο εκείνο να μπορεί κανείς να αντιληφθεί τους λόγους που διαμόρφωσαν τη συγκεκριμένη πραγματική κατάσταση.

Υπό το πρίσμα των εξελίξεων αυτών και την εκ νέου έρευνα της υπόθεσης, θεωρούμε κρίσιμο να θέσουμε υπόψη σας, τα παρακάτω στοιχεία.

A. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ.

Στο Δήμο Κυθήρων εδρεύει Πυροσβεστικό Κλιμάκιο (Π.Κ.), για τη λειτουργία του οποίου ο Δήμος Κυθήρων έχει αναλάβει, επί σειρά ετών και καταβάλλει τα μισθώματα του κτηρίου στο οποίο στεγάζεται, ώστε αφενός να διασφαλίζεται η διαρκής παρουσία πυροσβεστικής δύναμης στο νησί και αφετέρου να διατηρείται η δυνατότητα άμεσης επέμβασης σε περίπτωση κινδύνου, προϋποθέσεις απολύτως αναγκαίες για την προστασία των κατοίκων και του φυσικού πλούτου του νησιού, δεδομένων των δυσκολιών πρόσβασης, αλλά και της εκτεταμένης βλάστησης που καλύπτει το νησί, σε συνδυασμό με την ύπαρξη διάσπαρτων (άνω των 65) οικισμών και μεμονωμένων κατοικιών.

Εξαιτίας των ανωτέρω ιδιαιτεροτήτων, τόσο ο Δήμος Κυθήρων, όσο και οι δημότες και οι κάτοικοι του νησιού είναι ιδιαίτερος ευαισθητοποιημένοι στα θέματα της πυροπροστασίας και γι' αυτό σε όλες τις περιπτώσεις πυρκαγιών, όπως και σε αυτήν του Αυγούστου του έτους 2017, υπήρξε μεγάλη εθελοντική συμμετοχή από ιδιώτες, με ίδια μέσα (υδροφόρες και μηχανήματα), τα οποία, άμεσα και συντεταγμένα έθεσαν υπό τις εντολές και οδηγίες των αρμοδίων οργάνων της πυροσβεστικής [βλέπετε ενδεικτικά το Δελτίο Τύπου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας της 05.08.2017, όπου αναφέρεται ότι στην κατάσβεση συμμετέχουν βυτιοφόρα οχήματα (ΟΤΑ και ιδιωτικά) και χωματουργικά μηχανήματα (Σχετ.1)].

Ο Δήμος κατά το κρίσιμο διάστημα διατηρούσε δύο (2) ιδιόκτητα πυροσβεστικά οχήματα, και εγκαίρως όπως κάθε χρόνο, είχε προσλάβει εποχιακούς υπαλλήλους πυρασφάλειας και είχε φροντίζει για τον καθαρισμό και συντήρηση του εκτεταμένου δικτύου αγροτικής οδοποιίας, καθώς και των ζωνών πυρασφαλείας.

Πέραν τούτου, στο αμέσως πριν την εκδήλωση της πυρκαγιάς του έτους 2017 διάστημα, είχε ληφθεί μέριμνα για την συντήρηση και αντικατάσταση όλων των υπαρχόντων κρουών υδροληψίας του Δήμου. Είχαν δε τοποθετηθεί, πλέον των ήδη υπαρχόντων, οκτώ (8) νέοι κρουνοί, σε διάφορα σημεία, τα ειδικά κλειδιά ενεργοποίησής των οποίων είχαν παραδοθεί στα πυροσβεστικά οχήματα και παράλληλα, είχαν τοποθετηθεί υδροστόμια, στα αντλιοστάσια και τις δεξαμενές του δήμου, συμβατά με τους συνδέσμους της πυροσβεστικής, δημιουργώντας έτσι ένα δίκτυο ικανό να στηρίξει τις προσπάθειες κατάσβεσης, σε περίπτωση συμβάντος [βλέπετε σχετικά τα αναφερόμενα από το δήμαρχο Κυθήρων, στις 18.05.2017 κατά την τελετή παράδοσης στους Πιστοποιημένους Εθελοντές εξοπλισμού που προμηθεύτηκε ο Δήμος Κυθήρων (Σχετ.2)].

Ήδη το προηγούμενο του συμβάντος χρονικό διάστημα είχε ιδιαίτερα απασχολήσει το Δήμο Κυθήρων η υποστελέχωση του Πυροσβεστικού Κλιμακίου, για το οποίο από το του Δήμου, δαπανώνται σημαντικά ποσά ετησίως, ώστε να συνεχίσει να λειτουργεί στο νησί, προς όφελος της ασφάλειας των κατοίκων και των επισκεπτών, πλην όμως, όπως τελικά φαίνεται από τη σχετική αλληλογραφία, οι αρμόδιοι της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, αδιαφορούν και, παρά τις διαρκείς οχλήσεις, ουδεμία μέριμνα λαμβάνουν για την επίλυση του ζητήματος.

Ειδικότερα, αναφερόμαστε στη με αριθμό πρωτοκόλλου 5713/12.12.2016 επιστολή του δημάρχου Κυθήρων, Ευστράτιου Χαρχαλάκη, προς τον Αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος κ. **Βασίλειο Καπέλιο (Σχετ.3)**, με μοναδικό θέμα την ενίσχυση σε προσωπικό του Πυροσβεστικού Κλιμακίου Κυθήρων, το οποίο κατά το χρόνο αποστολής της επιστολής (12.12.2016) παρουσίαζε 8 κενές οργανικές θέσεις επί συνόλου 12, Στην επιστολή αυτήν αναφέρονται, επί λέξει, τα ακόλουθα:

«Αξιότιμε κ. Αρχηγέ,

Σας αποστέλλω την παρούσα επιστολή για να σας εκφράσω την έντονη αγωνία μου για τη μεγάλη έλλειψη μόνιμου προσωπικού στο Πυροσβεστικό Κλιμάκιο Κυθήρων, όπου από τις 12 οργανικές θέσεις είναι καλυμμένες μόνο οι 6, ενώ ήδη 2 άτομα ευρίσκονται σε απόσπαση και υπό μετάθεση. Αυτό σημαίνει ότι ουσιαστικά στο Π.Κ. Κυθήρων υπάρχουν 8 κενές οργανικές θέσεις, γεγονός που αφενός δημιουργεί σοβαρά προβλήματα λειτουργίας της υπηρεσίας, αφετέρου οξύνει το αίσθημα ανασφάλειας των κατοίκων του νησιού.

Θεωρώ επιβεβλημένη την άμεση ενίσχυση του Π.Κ. Κυθήρων με μόνιμο προσωπικό και παρακαλώ για την προσωπική σας παρέμβαση.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με Τιμή,

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ»

Παρά ταύτα ο τότε Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος, κ. Βασίλειος Καπέλιος, αδιαφόρησε και ουδόλως ενήργησε προς την κατεύθυνση ικανοποίησης του υποβληθέντος αιτήματος. Αντιθέτως, μάλιστα, κατά τους αμέσως επόμενους μήνες, επήλθε περαιτέρω αποδυνάμωση του Κλιμακίου, καθώς μετατέθηκε ένας ακόμη πυροσβέστης, κάνοντας την κατάσταση ακόμη πιο δραματική. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε την αιτία αποστολής νέας επιστολής προς τον Αρχηγό, κ. **Βασίλειο Καπέλιο**, με αριθμό πρωτοκόλλου 624/13.03.2017 (**Σχετ.4**), δια της οποίας αφενός διατυπώθηκε η έντονη διαμαρτυρία του δημάρχου για την περαιτέρω υποβάθμιση του Πυροσβεστικού Κλιμακίου Κυθήρων και αφετέρου, εκφράστηκε η **έντονη ανησυχία για τι πρόκειται να συμβεί, υπό τις διαμορφούμενες συνθήκες, κατά την επερχόμενη αντιπυρική περίοδο (θέρος 2017)**. Μάλιστα, στην ίδια επιστολή, ο δήμαρχος παρέθεσε συγκεκριμένα στοιχεία για τις ιδιαιτερότητες και τις δυσκολίες που επρόκειτο να αντιμετωπίσει το νησί **σε περίπτωση μεγάλου συμβάντος** θέτοντας παράλληλα τον Αρχηγό κ. Βασίλειο Καπέλιο, προ των ευθυνών του. Το περιεχόμενο της επιστολής αυτής έχει επί λέξει ως ακολούθως:

«Αξιότιμε κ. Αρχηγέ,

Μόνο απορία μας προκαλεί η υπ' αριθμ 15496 Φ.202.3/10-03-2017 απόφασή σας, με βάση την οποία μετατίθεται ένας (1) Πυροσβέστης του Π.Κ. Κυθήρων στην Π.Υ. Α/Δ Ζακύνθου. Η απορία μας προκύπτει καθώς αναμέναμε ενίσχυση του Π.Κ. Κυθήρων με προσωπικό και όχι ακόμα μία κίνηση υποβάθμισής του όπως η προαναφερόμενη. Δυστυχώς, τον τελευταίο καιρό παρατηρούμε διαρκή μείωση προσωπικού, ενώ η προσπάθειά μας να ενισχύσουμε την πυρασφάλεια του νησιού μας μέσω των πιστοποιημένων εθελοντών φαίνεται να μην έχει ανταπόκριση καθώς από τις 12-12-2016 έχουμε ζητήσει την αποδοχή δωρεάς υλικού προς τους εθελοντές μας (το οποίο προμηθεύτηκε ο Δήμος μας) με επιστολή προς την Π.Υ. Γυθείου, και μέχρι σήμερα (3 μήνες μετά) δεν έχουμε καμία απάντηση για το θέμα. Θεωρούμε ότι η ανωτέρω απόφασή σας μπορεί να προσβληθεί διοικητικά, καθώς δε λαμβάνει υπόψη της το άρθρο 101 του Συντάγματος που υποχρεώνει τη Διοίκηση να λαμβάνει υπόψη της τις ιδιαίτερες συνθήκες των

νησιωτικών και ορεινών περιοχών στη λήψη των αποφάσεών της. Αδυνατούμε να κατανοήσουμε με ποια ακριβώς λογική αποδομείται σταδιακά το Π.Κ. Κυθήρων, γεγονός που μας ανησυχεί πάρα πολύ ενόψει και της επερχόμενης αντιπυρικής περιόδου. Το νησί μας διαθέτει τεράστιες δασικές εκτάσεις που δεν δύνανται να εποπτευθούν με τόσο λίγο προσωπικό. Σε περίπτωση μεγάλου συμβάντος τι ακριβώς θα γίνει; Θα αναμένουμε ώρες επί ωρών ενίσχυση από την Πελοπόννησο; Και αν ο καιρός δεν το επιτρέπει; Ποιος θα αναλάβει την ευθύνη της τραγικής υποβάθμισης του τοπικού Π.Κ.;

Είναι η πολλοστή φορά που απευθύνω έκκληση για την ανάγκη ενίσχυσης του Π.Κ. Κυθήρων με προσωπικό και με λύπη μου διαπιστώνω ότι μόνο αρνητικές εξελίξεις προκαλούνται, όπως η ανωτέρω, που θεωρώ ότι θα ακυρώσετε άμεσα καθώς δεν επιθυμώ το ζήτημα να λάβει μεγαλύτερες διαστάσεις. Είμαι σίγουρος ότι αντιλαμβάνεστε πως είναι εκτός πραγματικότητας να αποδομούνται οι υπηρεσίες των απομονωμένων νησιών για να ενισχυθούν μεγαλύτερες υπηρεσίες.

Παρακαλώ για ενέργειές σας.

Με Τιμή,

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ»

B. Η ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑΣΒΕΣΗΣ.

Στις **04.08.2017**, ημέρα Παρασκευή και περί ώρα 10:45 το πρωί, σύμφωνα με το δελτίο τύπου της Πυροσβεστικής, εκδηλώθηκε πυρκαγιά στα περίχωρα του οικισμού Πιτσινάδες, πλησίον του Νοσοκομείου Κυθήρων.

Άμεσα ενημερώθηκαν οι αρμόδιες αρχές και ξεκίνησε η επιχείρηση κατάσβεσης. Ευθύς εξαρχής ο Δήμος έθεσε στη διάθεση των υπεύθυνων για τη διαχείριση της επιχείρησης κατάσβεσης της πυρκαγιάς, το σύνολο των μέσων και του προσωπικού που διέθετε. Το ίδιο έπραξαν και οι εθελοντές ιδιώτες με τις υδροφόρες και τα χωματουργικά μηχανήματά τους, καθώς και πλήθος εθελοντών οι οποίοι έσπευσαν να συνδράμουν με ό,τι μέσο διέθεταν, περιμένοντας και ακολουθώντας πάντοτε τις οδηγίες των αρμοδίων.

Κατά τον κρίσιμο χρόνο που η φωτιά ήταν σε εξέλιξη, και ιδίως στις **05.08.2017**, αποτέλεσε κοινή διαπίστωση, τόσο δηλαδή των υπεύθυνων δημοτικών οργάνων και των αρμοδίων της πολιτικής προστασίας του Δήμου, όσο και των εθελοντών και

κατοίκων που, είτε συμμετείχαν στην κατάσβεση, είτε βρέθηκαν να μάχονται για τη ζωή τους και την προστασία της περιουσίας τους, ότι ενώ αντικειμενικά δεν είχαν συντρέξει οι συνθήκες για την αποχώρηση των εναέριων μέσων που είχαν διατεθεί για την κατάσβεση, κατά την πρώτη ημέρα εκδήλωσης της πυρκαγιάς, η **Πυροσβεστική Υπηρεσία απέσυρε τα εναέρια μέσα**, γεγονός που οδήγησε σε πλήρη αναζωπύρωση της φωτιάς, με αποτέλεσμα η κατάσταση να γίνει ανεξέλεγκτη. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το πρωί της 05/08/2017 δεν υπήρχε ενεργό μέτωπό, όμως η καμένη έκταση αποτελούσε ένα τεράστιο θερμικό φορτίο που υποχρεωτικά η Π.Υ. έπρεπε να διαβρέχει συστηματικά με τα εναέρια μέσα, προκειμένου να μην υπάρξουν αναζωπυρώσεις, καθώς στην περιοχή έπνεαν ισχυροί άνεμοι. Αυτό επιβεβαιώνει και με πρόσφατες δηλώσεις του στα ΜΜΕ ο τότε επιχειρησιακός Υπαρχηγός της Πυροσβεστικής Αντιστράτηγος ε.α. κ. Ιωάννης Βασιλειάδης που προϊστάτο της επιχείρησης κατάσβεσης στα Κύθηρα από τις 05 Αυγούστου και μετά.

Το γεγονός αυτό έχει καταγραφεί σε όλα τα δημοσιεύματα του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου των ημερών εκείνων, μαζί με τις διαμαρτυρίες και εκκλήσεις, παράλληλα, των φορέων του Δήμου, αλλά και των κατοίκων, οι οποίοι αφενός κατήγγειλαν την πρόωρη και αδικαιολόγητη διακοπή των ρίψεων από αέρος, και αφετέρου παρακαλούσαν για την εκ νέου αποστολή εναέριων μέσων, τα οποία ζητούσαν επίμονα να επιχειρούν κυκλικά, χωρίς νεκρά διαστήματα.

Είναι χαρακτηριστικές οι δηλώσεις που έχουν καταχωρηθεί στα δημοσιεύματα της εποχής, σχετικά με τα δύο αυτά πολύ κρίσιμα και καθοριστικά για την καταστροφική εξέλιξη της πυρκαγιάς ζητήματα.

Στον ημερήσιο και ηλεκτρονικό τύπο, στις 05.08.2017 καταγράφεται η διαμαρτυρία του δημάρχου Κυθήρων περί **καθυστερημένης άφιξης των εναέριων μέσων** με αποτέλεσμα η φωτιά να είναι πλέον εκτός ελέγχου. Στα ίδια δημοσιεύματα, αλλά και σε δηλώσεις του δημάρχου διατυπώνεται η καταγγελία ότι ο σχεδιασμός της Πυροσβεστικής ήταν εσφαλμένος, καθώς **το πρωί του Σαββάτου, 05.08.2017, αποσύρθηκαν όλα τα εναέρια μέσα**. Περαιτέρω, ο δήμαρχος καταγγέλλει ότι τόσο ο ίδιος, όσο και οι Υπηρεσίες **χρειάστηκε να τηλεφωνήσουν πολλές φορές προς την Πυροσβεστική, ώστε να επανέλθουν τα εναέρια μέσα**. Τα ανωτέρω

προκύπτουν κατά τρόπο αδιαμφισβήτητο, ενδεικτικά από τα δημοσιεύματα της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, στις 5.08.2017 (Σχετ.5), αλλά και το αντίστοιχο δημοσίευμα της ίδιας εφημερίδας, στις 07.08.2017 (Σχετ.6), όπου χαρακτηριστικά ο δήμαρχος καταγγέλλει: **«Από χθες μέχρι σήμερα για να έρθουν τα αεροπλάνα και τα ελικόπτερα, έπρεπε να πάρουμε εκατό φορές τηλέφωνο, θεωρώ ότι γίνεται μία πολύ λάθος διαχείριση των εναέριων μέσων. Σήμερα καθυστέρησαν πάρα πολύ να έρθουν, το απόγευμα δεν είχαμε εναέρια πυρόσβεση. Πραγματικά πιστεύω πως ο συντονισμός δεν είναι καλύτερος δυνατός».**

Οι ίδιες διαπιστώσεις καταγράφονται στις δηλώσεις του αρμόδιου αντιδημάρχου Γεωργίου Κομνηνού, ο οποίος, στο ίδιο ρεπορτάζ (Σχετ.5), χαρακτηριστικά αναφέρει: **«Αυτή τη στιγμή η κατάσταση είναι ανεξέλεγκτη, κυριολεκτώ σε αυτό που σας λέω. Εχθές ελέγξαμε μια κατάσταση και όλα ήταν μια χαρά μέχρι σήμερα το πρωί στις δέκα που έφυγε το σινούκ. Έφυγε το σινούκ, ο άνεμος δυνάμωσε και έγιναν τρεις με τέσσερις καλές αναζωπυρώσεις. ... Κάνουμε έκκληση να μην φεύγουν τα εναέρια μέσα από τα Κύθηρα. ...»**

Την ίδια στιγμή, τα ρεπορτάζ [βλέπετε ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ δημοσίευση 05.08.2017, ώρα 19:07 (Σχετ.5)] περιλαμβάνουν αγωνιώδεις δηλώσεις κατοίκων του νησιού, όπως αυτή της Καλλιόπης Καρύδη, πρώην εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας Μυλοποτάμου: **«Σας παρακαλώ πείτε να μείνουν τα αεροπλάνα γιατί θα καούν όλα τα Κύθηρα. Τώρα επιχειρεί ένα ελικόπτερο της πυροσβεστικής, πριν τέσσερις ώρες ήταν ένα στρατιωτικό. Ανά τέσσερις ώρες μας φέρνουν αεροσκάφη ρίχνει λίγο και φεύγει. Όλο το χωριό είναι εκεί για να βοηθήσει ...».**

Η απουσία εναέριων πυροσβεστικών μέσων, οι μεγάλες καθυστερήσεις στην άφιξη των αεροσκαφών, αλλά και ο κακός συντονισμός των ρίψεων, καταγράφονται και στο από 05.08.2017 Πρακτικό Έκτακτης Συνεδρίασης Συντονιστικού Τοπικού Οργάνου (Σ.Τ.Ο.) (Σχετ.7).

Αντίστοιχες, ελλείψεις συντονισμού και καθοδήγησης, από τους υπεύθυνους, υπήρξαν και στη διαχείριση των επίγειων μέσων πυρόσβεσης, καθώς σε πολλές περιπτώσεις παρατηρήθηκε απόλυτη αδυναμία αξιοποίησης των υδροφόρων και των σκαπτικών μηχανημάτων της τοπικής αυτοδιοίκησης και των ιδιωτών, οι

οποίοι ματαίως ζητούσαν από τους αρμόδιους να τους δοθούν οδηγίες. Καταγράφονται πολλές καταγγελίες ότι ενώ οι εθελοντές και γνώστες του αγροτικού οδικού δικτύου ενημέρωναν τις επίγειες πυροσβεστικές δυνάμεις και τα πυροσβεστικά οχήματα για το πώς μπορούσαν να κινηθούν, ώστε να φθάσουν στα σημεία που απαιτείτο επέμβαση, χανόταν πολύτιμος χρόνος ελλείψει σχετικής εντολής από τους έχοντες την ευθύνη του συντονισμού και αποφάσεων. **«Δεν έχουμε εντολή»** ήταν η χαρακτηριστική απάντηση των Πυροσβεστών [βλέπετε την από 05.02.2018 και με αρ. πρωτοκόλλου 329 επιστολή του Δημάρχου Κυθήρων (Σχρετ.8) προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Προστασίας του Πολίτη κ. Τόσκα, με τις αντίστοιχες κοινοποιήσεις στον Αρχηγό και τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Πυροσβεστικού Σώματος, στις βαθμίδες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στους βουλευτές της εκλογικής περιφέρειας].

Το ζήτημα της μη έγκαιρης αποστολής εναέριων μέσων, όπως και αυτό της καθομολογούμενης εσφαλμένης πρόωρης απόσυρσης αυτών από το μέτωπο της πυρκαγιάς, σε συνδυασμό με τον εν γένει κακό συντονισμό των διαθέσιμων δυνάμεων κατάσβεσης, προκάλεσε έντονες συζητήσεις και αντιπαραθέσεις, ακόμη και σε πολιτικό επίπεδο, ενώ μάλιστα η φωτιά βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη.

Χαρακτηριστική ως προς αυτό είναι η δήλωση του τότε αναπληρωτή υπουργού Προστασίας του Πολίτη, κ. Νικόλαου Τόσκα, η οποία φιλοξενείται στο δημοσίευμα της εφημερίδας «ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ» στις 07.08.2017, υπό τον τίτλο **«Η Ν.Δ. και ο δήμαρχος Κυθήρων έπαιξαν πολιτικό παιχνίδι»** (Σχρετ.9). Όπως καταγράφεται στο σχετικό δημοσίευμα, σε συνέντευξή του στο ΑΠΕ ΜΠΕ ο αναπληρωτής υπουργός κατηγορήσε το δήμαρχο Κυθήρων, διότι ζητούσε περισσότερα εναέρια μέσα, σε συνεννόηση με τη Νέα Δημοκρατία, της οποίας όπως χαρακτηριστικά δήλωσε, ο δήμαρχος είναι βασικό στέλεχος.

Στο ίδιο πνεύμα, είναι και οι δηλώσεις του κ. Τόσκα στο ραδιοφωνικό σταθμό ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ FM που φιλοξενούνται στο δημοσίευμα του πρώτου Θέματος στις 11.08.2017 (Σχρετ.10): **«Υπήρξαν κάποιες μεγαλύτερες πυρκαγιές, υπήρξε και κάποια επικοινωνιακή εκμετάλλευση, υπήρξε και μία μοναδική περίπτωση, στα δύο χρόνια που είμαι στο υπουργείο, που, αντί για ευχαριστώ, που διαθέσαμε όλα τα μέσα, υπήρξε κριτική»**.

Ωστόσο, όπως προκύπτει από την πρόσφατη συνέντευξη, στον τηλεοπτικό σταθμό «ΣΚΑΪ» (Σχετ.11), του πρώην Υπαρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος κ. **Γιάννη Βασιλειάδη**, ο οποίος είχε αναλάβει το συντονισμό της κατάσβεσης της πυρκαγιάς των Κυθήρων, για το γεγονός ότι, **επιχειρησιακά, στερήθηκε τα αναγκαία εναέρια μέσα, με δυσμενή αποτελέσματα για την έκβαση της πυρκαγιάς**, είχε ενημερωθεί ο πρώην υπουργός Προστασίας του Πολίτη κ. Νικόλαος Τόσκας **«και προφορικώς και με υπόμνημα»**.

Μια καταγραφή της όλης κατάστασης, πριν, αλλά και κατά το χρόνο εξέλιξης της καταστροφικής πυρκαγιάς και ταυτόχρονα απάντηση στις άνω δηλώσεις του πρώην αναπληρωτή υπουργού Προστασίας του Πολίτη, περιλαμβάνεται στη με αριθμό πρωτοκόλλου 329/05.02.2018 επιστολή του δημάρχου Κυθήρων, προς τον Νικόλαο Τόσκα (Σχετ.8), όπου, μεταξύ άλλων, επισημαίνεται πως **«Η αεροπυρόσβεση της Κυριακής 06.08.2017 πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της εναλλαγής των εναέριων μέσων (rotation) μόνο αφού υπήρξε προσωπική παρέμβαση του κ. πρωθυπουργού και το θέμα έλαβε μεγάλες διαστάσεις. Αλίμονο όμως σε μια χώρα όπου απαιτείται να παρέμβει ο ίδιος ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως για τα αυτονόητα»**.

Η διαπίστωση ότι επρόκειτο για μία αποτυχημένη από πλευράς συντονισμού επιχείρηση κατάσβεσης ήταν καθολική και ως τέτοια κατεγράφη σε όλα τα επίπεδα. Ενδεικτικό ως προς αυτό είναι το δημοσίευμα της εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 08.08.2017 (Σχετ.12), όταν δηλαδή η φωτιά ήταν ακόμη σε εξέλιξη, με μικρές οριοθετημένες εστίες και χωρίς ενεργό μέτωπο, υπό τον τίτλο **«Κύθηρα: Τα λάθη και οι παραλείψεις της επιχείρησης»**. Στο σχετικό ρεπορτάζ, βάσει πληροφοριών που παρείχαν στο δημοσιογράφο που το υπογράφει, υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι της Πυροσβεστικής, υπό την προϋπόθεση της ανωνυμίας, μεταφέρεται ένας πρώτος πρόχειρος απολογισμός της επιχείρησης στα Κύθηρα, βάσει συζητήσεων που φέρεται να πραγματοποιήθηκαν σε **άτυπη σύσκεψη**, παρουσία του Αρχηγού του Σώματος κ. **Βασιλείου Καπέλιου** και του αναπληρωτή υπουργού Προστασίας του Πολίτη κ. **Τόσκα**. Ειδικότερα, σύμφωνα με το δημοσίευμα αυτό:

«Παραλείψεις στον συντονισμό, όχι των εναέριων μέσων όπως κατήγγειλαν φορείς της Αυτοδιοίκησης, αλλά των επίγειων δυνάμεων εντόπισε η ηγεσία της Πυροσβεστικής, σε έναν πρώτο, πρόχειρο απολογισμό της επιχείρησης στα Κύθηρα. Επιπλέον, υψηλόβαθμοι αξιωματικοί του σώματος, που μίλησαν στην «Κ» με την προϋπόθεση της ανωνυμίας, επιβεβαίωσαν ότι το πρωί του Σαββάτου έγινε λανθασμένη αξιολόγηση των συνθηκών που επικρατούσαν στο νησί¹, με συνέπεια η φωτιά που βρισκόταν προσωρινά σε ύφεση να αναζωπυρωθεί και να ξεφύγει εκ νέου από τον έλεγχο των πυροσβεστών. Τα παραπάνω φέρονται να συζητήθηκαν σε άτυπη σύσκεψη στο Κέντρο Επιχειρήσεων της Πυροσβεστικής στο Χαλάνδρι, παρουσία του αρχηγού του σώματος Βασίλη Καπέλιου και του αναπληρωτή υπουργού Προστασίας του Πολίτη Νίκου Τόσκα². Καλά ενημερωμένη πηγή δήλωσε στην «Κ» ότι, ενώ η πυρκαγιά στα Κύθηρα ξέσπασε την Παρασκευή, μέχρι το βράδυ του Σαββάτου ο αξιωματικός της Πυροσβεστικής που είχε την ευθύνη της επιχείρησης δεν προχώρησε στη συγκρότηση συντονιστικού οργάνου, με συνέπεια να μην υπάρχει συνεργασία μεταξύ Πυροσβεστικής, Αστυνομίας, Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εθελοντών. «Πρόκειται για σοβαρή παράλειψη», δήλωσε στέλεχος της Π.Υ. και πρόσθεσε ότι «δεν αξιοποιήθηκαν αποτελεσματικά οι υδροφόρες και τα σκαπτικά μηχανήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ούτε όμως και οι ομάδες των εθελοντών». Η ίδια πηγή παραδέχθηκε ότι το πρωί του Σαββάτου έγινε λάθος στην αξιολόγηση των δεδομένων από το μέτωπο της πυρκαγιάς. Προσωρινά δηλαδή και καθώς δεν υπήρχε ενεργό μέτωπο, θεωρήθηκε ότι η φωτιά είχε ουσιαστικά τεθεί υπό μερικό έλεγχο. Υπήρξε εφησυχασμός και μάλιστα, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, δύο αεροσκάφη Canadair που βρίσκονταν εν πτήξει προς τα Κύθηρα πήραν εντολή να αλλάξουν κατεύθυνση και να κάνουν ρίψεις νερού σε άλλο μέτωπο³. Το αποτέλεσμα ήταν η πυρκαγιά να αναζωπυρωθεί εξαιτίας των δυνατών ανέμων που έπνεαν στην περιοχή και άλλαζαν ανά τακτά διαστήματα κατεύθυνση. Παρόμοιο λάθος είχε γίνει και στη φωτιά που είχε ξεσπάσει αρχές Ιουλίου στον Κότρωνα και στο Σκουτάρι της Μάνης».

---

1 Η υπογράμμιση έγινε για τις ανάγκες της παρούσας.

2 Η υπογράμμιση έγινε για τις ανάγκες της παρούσας.

3 Η υπογράμμιση έγινε για τις ανάγκες της παρούσας.

Βεβαίως, τα αναφερόμενα στο άνω ρεπορτάζ της «Καθημερινής», για τα όσα σύμφωνα με πληροφορίες, διαπιστώθηκαν σε αυτήν την άτυπη συνάντηση παρουσία του Αρχηγού κ. Βασιλείου Καπέλιου και του Αναπληρωτή Υπουργού Προστασίας του Πολίτη κ. Τόσκα, πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω, υπό το πρίσμα των όσων αποκαλύφθηκαν προσφάτως από τον κ. Ματθαιόπουλο, όπως αυτά καταχωρήθηκαν στο φύλλο της 19^{ης} Ιουλίου 2020 της Εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ» και αναφέρονται αναλυτικά παρακάτω.

Σε όλα αυτά που ανωτέρω περιγράφονται, θα πρέπει να προσθέσουμε ότι κατά τις έρευνες που διενεργήθηκαν στο διάστημα που ακολούθησε σχετικά με τη συγκεκριμένη φωτιά των Κυθήρων και παρά την έκταση των συζητήσεων και την ύπαρξη σοβαρότατων καταγγελιών, όσον αφορά τη διαχείριση του συντονισμού της επιχείρησης κατάσβεσης, **ουδέποτε κλήθηκε κάποιο από τα αρμόδια όργανα του Δήμου (δήμαρχος, αρμόδιος αντιδήμαρχος, προϊστάμενος πολιτικής προστασίας) να καταθέσει σχετικά.**

Γ. ΟΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ.

Τις αμέσως προηγούμενες ημέρες, έχοντας ήδη παρέλθει τρία (3) έτη από το χρόνο εκδήλωσης της ανωτέρω πυρκαγιάς στο νησί των Κυθήρων, ολόκληρη η χώρα, παρακολούθησε εμβρόντητη, τις συγκλονιστικές αποκαλύψεις της Εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ», στο φύλλο της 19^{ης} Ιουλίου 2020 (**Σχετ.13**), όπου περιλαμβάνεται η από τον Σεπτέμβριο του έτους 2018 απομαγνητοφωνημένη συνομιλία του πραγματογνώμονα κ. Δημητρίου Λιότσιου, και του τέως αρχηγού του Σώματος, κ. Βασιλείου Ματθαιόπουλου.

Στην εν λόγω συνομιλία, αφού έχει προηγηθεί η ήδη διερευνώμενη από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, άσκηση έντονης πίεσης από την πλευρά του κ. Ματθαιόπουλου προς τον πραγματογνώμονα, ώστε ο τελευταίος, στο πόρισμά του, να αποφύγει κάθε αναφορά για ευθύνες ανωτέρων του αξιωματικών, αλλά και άλλων αρμοδίων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και πολιτικών προσώπων, καταγράφεται σαφής «προειδοποίηση» ότι η μη συμμόρφωσή του προς τα υποδεικνυόμενα, θα έχει δυσμενείς για αυτόν συνέπειες, μεταξύ άλλων και στην υπηρεσιακή του κατάσταση και αξιολόγηση, αναφέροντας ως χαρακτηριστικό

παράδειγμα των αντίστοιχων μεθοδεύσεων, τα όσα συνέβησαν την περίπτωση της πυρκαγιάς των Κυθήρων, τον Αύγουστο του 2017, για την οποία ισχυρίστηκε χαρακτηριστικά τα παρακάτω:

«Έτσι γίνονται τα παιχνίδια. Έτσι έγιναν πέρυσι τα παιχνίδια με τον Καπέλιο (σ.σ πρώην αρχηγό του Π.Σ) και τον Βασιλειάδη (σ.σ πρώην υπαρχηγό Επιχειρήσεων). Για να καθαρίσει ο Καπέλιος τον Βασιλειάδη τον άφησε και στα Κύθηρα χωρίς εναέρια και στη Μάνη χωρίς εναέρια. Τόσοι είναι οι φάκελοι στους εισαγγελείς του Γυθείου και του Πειραιά...Έτσι παίζεται το παιχνίδι».

Τις ανωτέρω συγκλονιστικές αποκαλύψεις, ακολούθησαν τις αμέσως επόμενες ημέρες οι δηλώσεις του υπαρχηγού επιχειρήσεων κ. Βασιλειάδη, ο οποίος σχετικά με την φωτιά στα Κύθηρα δήλωσε στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο [βλέπετε Liberal 21.07.2020 (Σχετ.14)] ότι:

«Επιχειρησιακά μου στερήθηκαν εναέρια μέσα, τα οποία επηρέασαν την έκβαση των πυρκαγιών και στα Κύθηρα και στη Μάνη. Είτε μου τα στερήθηκαν είτε μου αφαιρέθηκαν ... Εγώ όλη μέρα ζητούσα στον κ. Καπέλιο να πάω στη φωτιά. Να πάρω το ελικόπτερο για να συντονίσω το έργο της κατάσβεσης. 21.30 η ώρα το βράδυ μου έδωσε εντολή να φύγω. Έφτασα λοιπόν 3.30 η ώρα τα ξημερώματα στα Κύθηρα, πέρασα με πλοίο του λιμενικού απέναντι και παρόλα αυτά κατορθώσαμε και τη σβήσαμε την πυρκαγιά. Είχαμε όμως μια θερμή έκταση περίπου 10.000 στρεμμάτων και απαιτήσα, ως όφειλα, την επόμενη μέρα από τον διοικητή του ΕΣΚΕ, ο οποίος το μετέφερε στον αρχηγό φαντάζομαι, να έχω εναέρια μέσα με το σύστημα ρολόι, όπως λέμε στη δική μας ορολογία, δηλαδή ένα να φεύγει ένα να έρχεται, ούτως ώστε όλη τη μέρα πάνω στη θερμή περιοχή να έχουμε εναέρια μέσα. Το πρωί λοιπόν ήρθαν τρία καναντέρ, δύο CL215 κι ένα CL415. Το CL415 παρουσίασε βλάβη κι έφυγε και το ζευγάρι των CL215 τα πήρε ο κ. αρχηγός και τα πήγε σε μια φωτιά σε ξερόχορτα στην Καλαμάτα, στο χωριό από το οποίο κατάγεται, χωρίς μάλιστα να με ενημερώσει».

Οι ανωτέρω αποκαλύψεις, προσδίδουν άλλη διάσταση στα αίτια της απόσυρσης των εναέριων μέσων, την καθυστερημένη επέμβασή τους και τις αρρυθμίες στο

συντονισμό τους, στοιχεία που αδιαμφισβήτητα αποτέλεσαν μια πραγματικότητα η οποία κατεγράφη, από τους πάντες, κατά την εξέλιξη των γεγονότων, στην κατάσβεση της φωτιάς των Κυθήρων τον Αύγουστο του 2017, όπως αναλυτικά περιγράφεται ανωτέρω, πλην όμως ουδείς μέχρι σήμερα ήταν σε θέση να γνωρίζει του λόγους που οδήγησαν στα φαινόμενα αυτά, ούτε βέβαια μπορούσε να φανταστεί κανείς τα όσα ανατριχιαστικά είδαν το φως τη δημοσιότητας.

Ειδικότερα, από την απομαγνητοφωνημένη συνομιλία μεταξύ του κ. Λιότσιου και του κ. Ματθαίουπλου προκύπτει, σύμφωνα με όσα ισχυρίζεται ο πρώην Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος κ. Ματθαίουπλος, ότι η απουσία εναέριων μέσων πυρόσβεσης, οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στις ρίψεις και ο γενικότερα ο κακός συντονισμός στη διαχείριση του έργου της κατάσβεσης, **δεν οφειλόταν, όπως παρουσιάστηκε προς τα έξω, σε κακή εκτίμηση της κατάστασης, η σε αδυναμία, έγκαιρης αποστολής επαρκών εναέριων πυροσβεστικών μέσων, λόγω πολλαπλών υποχρεώσεων, αλλά σε εσκεμμένη, εκ προθέσεως ενέργεια, προκειμένου ο τότε Αρχηγός του Π.Σ. κ. Καπέλιος να βλάψει υπηρεσιακά τον Υπαρχηγό του Σώματος, κ. Βασιλειάδη, ο οποίος είχε αναλάβει το συντονισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς, με αποτέλεσμα, εξαιτίας των πράξεων και παραλείψεων αυτών να κινδυνεύσουν ανθρώπινες ζωές, να καταστραφούν περιουσίες και να υποστεί το νησί των Κυθήρων μία άνευ προηγουμένου περιβαλλοντική καταστροφή.**

Επειδή, υπό το πρίσμα των ανωτέρω αποκαλύψεων προκύπτει ότι στην προκείμενη περίπτωση υπάρχουν σοβαρότατες ενδείξεις για την τέλεση αξιόποινων πράξεων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ποινικών διατάξεων και δη των άρθρων 259 (παράβαση καθήκοντος) και 288 (παρεμπόδιση αποτροπής κοινού κινδύνου) του Ποινικού Κώδικα, καθώς και ενδεχομένως άλλων διατάξεων, η εφαρμογή των οποίων θα κριθεί από τα στοιχεία που περαιτέρω θα προκύψουν κατά τη διερεύνηση της υπόθεσης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΖΗΤΑΜΕ

Τον **ποινικό έλεγχο των ανωτέρω πράξεων και παραλείψεων**, καθώς και όσων τυχόν προκύψουν από την προδικασία, και **την ποινική δίωξη και τιμωρία κάθε τυχόν υπαίτιου προσώπου**, όπως ο νόμος ορίζει.

Σημειώνεται ότι συντρέχει νόμιμη περίπτωση η παρούσα μηνυτήρια αναφορά να συσχετιστεί με την ήδη σχηματισθείσα δικογραφία, για τη πυρκαγιά του Αυγούστου 2017 στα Κύθηρα, η οποία προσφάτως ανεσύρθη από το αρχείο, καθώς και ότι, όλα τα περαιτέρω στοιχεία ευρίσκονται στα αρχεία της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, από όπου και πρέπει να αναζητηθούν.

Μάρτυρες προτείνουμε:

(...)

Συνημμένα προσκομίζουμε:

1. Το Δελτίο Τύπου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας της 05.08.2017 (**Σχετ.1**).
2. Την ομιλία του Δημάρχου Κυθήρων στις 18.05.2017 κατά την τελετή παράδοσης στους Πιστοποιημένους Εθελοντές εξοπλισμού που προμηθεύτηκε ο Δήμος Κυθήρων (**Σχετ.2**).
- 3.Τη με αριθμό πρωτοκόλλου 5713/12.12.2016 επιστολή του δημάρχου Κυθήρων, Ευστράτιου Χαρχαλάκη, προς τον Αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος κ. Βασίλειο Καπέλιο (**Σχετ.3**).
4. Τη με αριθμό πρωτοκόλλου 624/13.03.2017 επιστολή του δημάρχου Κυθήρων προς τον Αρχηγό, κ. Βασίλειο Καπέλιο (**Σχετ.4**).
5. Δημοσίευμα της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, στις 5.08.2017 (**Σχετ.5**).
6. Δημοσίευμα της της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, στις 07.08.2017 (**Σχετ.6**).
7. Το από 05.08.2017 Πρακτικό Έκτακτης Συνεδρίασης Συντονιστικού Τοπικού Οργάνου (Σ.Τ.Ο.) (**Σχετ.7**).
8. Την από 05.02.2018 και με αρ. πρωτοκόλλου 329 επιστολή του Δημάρχου Κυθήρων (**Σχετ.8**).
9. Δημοσίευμα της εφημερίδας «ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ» στις 07.08.2017 (**Σχετ.9**).

10. Δηλώσεις του κ. Τόσκα στο ραδιοφωνικό σταθμό ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ FM που φιλοξενούνται στο δημοσίευμα του πρώτου Θέματος στις 11.08.2017 (**Σχετ.10**)
11. Δημοσίευμα με τη Συνέντευξη, στον τηλεοπτικό σταθμό «ΣΚΑΪ», του πρώην Υπαρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος **κ. Γιάννη Βασιλειάδη** (**Σχετ.11**).
12. Δημοσίευμα της εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 08.08.2017 (**Σχετ.12**).
13. Το φύλλο της 19^{ης} Ιουλίου 2020 της Εφημερίδας «**ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ**» (**Σχετ.13**).
14. Δημοσίευμα της εφημερίδας LIBERAL, στις 21.07.2020 (**Σχετ.14**).
15. Τη με αριθμό 108/2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Κυθήρων, η οποία αναρτήθηκε στη Διαύγεια με ΑΔΑ: Ψ4ΞΝΩΛΨ-Σ45 (**Σχετ.15**).

Πληρεξούσιους δικηγόρους και αντικλήτους διορίζουμε: **(α)** τον **Πέτρο Κασιμάτη** του Γεωργίου (...) και **(β)** τον **Αντώνιο Σεμιτέκολο** του Γεωργίου (...).

Μετά τιμής

Ο μηνυτής ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ δια του νομίμου εκπροσώπου του και ειδικώς για την υποβολή της παρούσας εξουσιοδοτημένου δημάρχου Κυθήρων, Ευστράτιου Χαρχαλάκη